

การงานที่หวังผลทางโลก อาจเข้าข่ายการตั้งภาคี

[ไทย – Thai – تايلاندي]

ดร.อะมีน บิน อับดุลลอฮ์ อัช-ชะกอวีย์

แปลโดย : อุศนา พ่วงศิริ

ตรวจทานโดย : อัสรัน นียมเดชา

ที่มา : หนังสือ อัค-คว็อรฺ อัล-มุนตะกอฮฺ มิน อัล-กะลีมาต อัล-มุลกอฮฺ

2014 - 1435

IslamHouse.com

إن من الشرك إرادة الإنسان بعمله الدنيا

« باللغة التيلاندي »

د. أمين بن عبد الله الشقاوي

ترجمة: حسنى فوانجسيري

مراجعة: عصران نيومديشا

المصدر: كتاب الدرر المنتقاة من الكلمات الملقاة

2014 - 1435

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

การงานที่หวังผลทางโลก อาจเข้าข่ายการตั้งภาคี

มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ขอความสุข
ความจำเริญและความสันติจงประสบแด่ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ฉัน
ขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงองค์เดียว
ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ และฉันขอปฏิญาณว่ามุหัมมัด
เป็นบ่าวของอัลลอฮฺ และเป็นศาสนทูตของพระองค์

อัลลอฮฺ ตะอาลา ตรัสว่า

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّتْهَا نُوفَّ إِلَيْهِمْ أَعْمَلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا
يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا
فِيهَا وَبِطُلَّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ ﴾ [هود: ١٥-١٦]

“ผู้ใดปรารถนาการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และความเพริศแพร้วของ
มัน เราก็จะตอบแทนให้พวกเขาอย่างครบถ้วน ซึ่งการงานของ
พวกเขาในโลกนี้เท่านั้น และพวกเขาจะไม่ถูกลดทอนในการงาน
นั้นแต่อย่างใด ชนเหล่านั้นพวกเขาจะไม่ได้รับการตอบแทนอัน

ใดในโลกอาคิเราะฮ์นอกจากไฟนรก และสิ่งที่พวกเขาได้ปฏิบัติ
ไว้ในโลกคุณยาก็จะไร้ผลและสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้ก็จะ
สูญเสียบไป” (ฮุด: 15-16)

[1]

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا ﴾

“ผู้ใดปรารถนาการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และความเพริศแพร้วของมัน”

กล่าวคือ ผู้ใดปฏิบัติกิจการงานที่เป็นเรื่อง อาคิเราะฮ์ แต่
เขากลับมุ่งหวังที่จะได้รับผลตอบแทนและความสุขสบายในโลก
คุณยา ไม่ว่าจะเป็น ทรัพย์สินเงินทอง อำนาจลาภผล ลูกหลาน
ทายาท หรืออื่น ๆ ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ﴾ [الكهف: ๔๖]

“ทรัพย์สินสมบัติและลูกหลาน คือเครื่องประดับแห่งการดำรงชีวิต
ในโลกนี้” (อัลกะฮัฟ: 46)

[2]

﴿ نُوفٍ إِلَيْهِمْ أَعْمَلُهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ ﴾

“เราก็จะตอบแทนให้พวกเขาอย่างครบถ้วนซึ่งการทำงานของพวกเขานี้ในโลกนี้เท่านั้น”

กล่าวคือ เราก็จะให้ความสุขสบายในคุณยาตามที่เขาต้องการ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อประวิงเวลาให้เขาชะล่าใจดังที่พระองค์ตรัสในอีกอายะฮ์หนึ่งว่า

﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ﴾ [الإسراء: ١٨]

“ผู้ใดปรารถนาชีวิตชั่วคราว (ในโลกนี้) เราก็จะเร่งให้เขาได้รับมัน ตามที่เราประสงค์แก่ผู้ที่เราปรารถนา” (อัลอิสรอฮ์: 18)

[3]

﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ﴾

“ชนเหล่านั้นพวกเขาจะไม่ได้รับการตอบแทนอันใดในโลกอาคิเราะฮ์นอกจากไฟนรก”

อายะฮ์นี้ได้กล่าวถึงจุดจบของพวกเขา หลังจากที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ว่าพวกเขา จะได้รับในสิ่งที่พวกเขาต้องการ และแสวงหาในโลกคุณยา ส่วนในอาคิเราะฮ์ นั้นจะไม่เหลือผล

บุญใด ๆ สำหรับพวกเขาอีก เพราะพวกเขามีได้ปฏิบัติกิจการงาน
เพื่ออาคิเราะฮฺ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ
مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ [الإسراء: ١٩]

“และผู้ใดปรารถนาปรโลก และขวนขวายเพื่อมันอย่างจริงจัง
โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา ชนเหล่านั้นการขวนขวายของพวกเขาจะ
ได้รับการชมเชย” (อัลอิสรอฮ์: 19)

[4]

﴿ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطُلَّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ ﴾

“และสิ่งที่พวกเขาได้ปฏิบัติไว้ในโลกดุนยาก็จะไร้ผลและสิ่งที่
พวกเขาได้กระทำไว้ก็จะสูญเสียไป”

กล่าวคือ การงานของพวกเขาในโลกดุนยาจะเป็นโมฆะ
เพราะพวกเขามีได้กระทำอย่างบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์

เกาะตาตะฮฺ เราะหิมะฮ์สุลลอลฮฺ กล่าวว่า “ผู้ใดที่การ
กระทำของเขานั้น มุ่งหวัง และขวนขวายแต่เพียง โลกดุนยา
อัลลอฮ์ก็จะทรงตอบแทนความดีของเขาเฉพาะในดุนยาเท่านั้น

เมื่อเขากลับสู่อาคิเราะฮฺ จะไม่มีส่วนแบ่งความดีหลงเหลืออีก
สำหรับพวกเขา ในขณะที่ ผู้ศรัทธา นั้นจะได้รับผลตอบแทน
ความดีทั้งในโลกดุนยาและอาคิเราะฮฺ ” (อัลมิศบาหฺ อัลมุญีร
หน้า 632)

อบูสุร็อยเราะฮฺ เราะอฎิยัลลอซุอันซุ เล่าว่า ท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُفْضَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ رَجُلٌ اسْتَشْهَدَ، فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَهُ
فَعَرَفَهَا، قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: قَاتَلْتُ فِيكَ حَتَّى اسْتَشْهَدْتُ، قَالَ: كَذَبْتَ،
وَلَكِنَّكَ قَاتَلْتَ لِأَنْ يُقَالَ: جَرِيءٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى
أُلْقِيَ فِي النَّارِ،

وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ، وَعَلَّمَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ، فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا، قَالَ: فَمَا
عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ، وَعَلَّمْتُهُ وَقَرَأْتُ فِيكَ الْقُرْآنَ، قَالَ: كَذَبْتَ،
وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ لِيُقَالَ: عَالِمٌ، وَقَرَأْتَ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ: هُوَ قَارِئٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ
أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ،

وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ، وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ كُلِّهِ، فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَهُ
فَعَرَفَهَا، قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ فِيهَا إِلَّا
أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ، قَالَ: كَذَبْتَ، وَلَكِنَّكَ فَعَلْتَ لِيُقَالَ: هُوَ جَوَادٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ
بِهِ فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ، ثُمَّ أُلْقِيَ فِي النَّارِ » [رواه مسلم برقم 1905]

“มนุษย์กลุ่มแรกที่จะถูกพิพากษาในวันกียามะฮฺ คือ (1) ผู้ที่ตาย
ในสมรภูมิตรบ ซึ่งเขาจะถูกนำตัวมา เมื่ออัลลอฮฺ ทรงแจกแจง
ความโปรดปรานต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงประทานให้ และเขา ได้รับรู้
สิ่งเหล่านั้น แล้ว พระองค์ก็ จะตรัสถามเขาว่า ‘แล้วเจ้า ได้ทำ สิ่ง
ใดบ้างเกี่ยวกับความโปรดปรานเหล่านี้?’ เขาตอบว่า ‘ฉันได้ต่อสู้
ในหนทางของพระองค์ กระทั่งตายชะฮีด ’ อัลลอฮฺจึงตรัสว่า ‘เจ้า
โกหก ทว่าเจ้า ต่อสู้เพื่อให้ผู้คน กล่าวสรรเสริญว่าเจ้าเป็นคนกล้า
หาญ ซึ่งเจ้าก็ได้รับการสรรเสริญแล้ว’ จากนั้น ก็มีคำสั่งให้ลากเขา
ด้วยการคะมำหน้าลง จากนั้นเขาถูกจับโยนลงไปในนรก

(2) ผู้ที่แสวงหาวิชาความรู้ แล้วนำความรู้ดังกล่าวไปสอนแก่ผู้อื่น
และได้อ่านอัลกุรอาน ซึ่งเขาจะถูกนำตัวมา เมื่ออัลลอฮฺทรงแจก
แจงความโปรดปรานต่าง ๆ ที่ พระองค์ทรงประทานให้ และเขา
ได้รับรู้สิ่งเหล่านั้นแล้ว พระองค์ก็จะตรัสถามเขาว่า ‘แล้วเจ้าได้ทำ
สิ่งใดบ้างเกี่ยวกับความโปรดปรานเหล่านี้ ?’ เขาตอบว่า ‘ฉันได้
แสวงหาวิชาความรู้ แล้วฉันก็ได้สอนผู้อื่น และฉัน ยังได้อ่านอัลกุ
รอานเพื่อพระองค์’ อัลลอฮฺจึงตรัส ว่า ‘เจ้าโกหก ทว่าเจ้าแสวงหา
วิชาความรู้ เพื่อให้ผู้คน ได้กล่าวยกย่องว่าเจ้าเป็นผู้รู้ และเจ้าได้
อ่านอัลกุรอานเพื่อให้ผู้คนกล่าวว่า เจ้าเป็นนักอ่าน ซึ่งเจ้าก็ได้รับ

การกล่าวขาน เช่นนั้น แล้ว' จากนั้น ก็มีคำสั่งให้ลากเขาด้วยการ
คะมำหน้าลง จากนั้นเขาถูกจับโยนลงไปนรค

**(3) และผู้ที่อัลลอฮฺได้ทรงประทานความร่ำรวย และทรัพย์สมบัติ
อันมากมายให้แก่เขา** ซึ่งเขาจะถูกนำตัวมา เมื่ออัลลอฮฺทรงแจก
แจกความโปรดปรานต่าง ๆ ที่ พระองค์ทรงประทานให้ และเขา
ได้รับรู้สิ่งเหล่านั้นแล้ว พระองค์ก็จะตรัสถามเขาว่า 'แล้วเจ้าได้ทำ
สิ่งใดบ้างเกี่ยวกับความโปรดปรานเหล่านี้ ?' เขาตอบว่า 'ฉันได้
บริจาคใช้จ่ายทรัพย์สินไปในทุกหนทางที่พระองค์ทรงโปรดโดย
หวังผลบุญจากพระองค์' อัลลอฮฺจึงตรัสว่า 'เจ้าโกหก ทว่าเจ้าได้ทำ
ไปเพื่อที่จะให้ผู้คนแซ่ซ้องว่า เจ้าเป็นคนใจบุญ ซึ่งเจ้าก็ได้รับการ
กล่าวขานเช่นนั้นแล้ว' จากนั้น ก็มีคำสั่งให้ลากเขาด้วยการ คะมำ
หน้าลง จากนั้นเขาถูก จับ โยนลงไปนรค ” (บันทึกโดยมุสลิม
หะดีษเลขที่ 1905)

เมื่อมูอาวิยะฮฺได้ฟังหะดีษข้างต้น ท่านถึงกับร้องไห้อย่าง
มาก จนเมื่อท่านหายโศกเศร้าท่านก็กล่าวว่า “อัลลอฮฺและเราะฮูต
ของพระองค์กล่าวถูกแล้ว ” แล้วท่านก็อ่านอายะฮฺข้างต้น (สูต:
15-16) (บันทึกโดยอิบนุหิบบาน หะดีษเลขที่ 408)

บุคคลสามประเภทข้างต้นนี้เป็นมนุษย์กลุ่มแรกที่จะถูก
ไฟนรกเผาเผาในวันกิยามะฮ์

อาจมีบางคนถามว่า อะไรคือข้อแตกต่างระหว่างผู้ที่
ปฏิบัติกรณงานใด ๆ โดยมุ่งหวังผลตอบแทนใน ดุนยา กับผู้ที่
กระทำเพื่อ โอ้อวด (ริยาอ์)? คำตอบคือ บุคคลทั้งสองประเภทนี้
เหมือนกันตรงที่เขาทั้งสองมิได้กระทำความดีเพื่ออัลลอฮ์ และยัง
เป็นการตั้งภาคีแบบซ่อนเร้นอีกด้วย

ส่วนความแตกต่างนั้น คือ ผู้ที่ปฏิบัติเพื่อ โอ้อวดนั้น
ต้องการความมีเกียรติและชื่อเสียง ส่วนผู้ที่ปฏิบัติ เพื่อแสวงหา
ผลประโยชน์ในดุนยา นั้น เป็น ผู้ที่มีความละโมภอยากได้
ผลตอบแทนอย่างทันท่วงที เช่น ผู้ที่นิยฮาดสู้รบเพียงเพื่อหวังให้
ได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทอง ซึ่งจะว่าไปแล้วผู้ที่ทำความดีโดยหวัง
ในผลตอบแทนในดุนยานั้นก็ยิ่งฉลาดกว่าผู้ที่กระทำ เพื่อ โอ้อวด
เพราะผู้ที่โอ้อวดไม่ ได้รับสิ่งใด ๆ เป็นการตอบแทน ส่วนผู้ที่
กระทำเพื่อดุนยาอย่างน้อยเขายังได้รับผลประโยชน์ จากสิ่งที่เขา
ทำ แม้จะได้แต่เพียงในดุนยาก็ตาม

เมื่อ **ชัยคมุหัมมัด บิน อับดุลวะฮาบ** ถูกถามถึงอายะฮ์

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ ﴾ [هود: ١٥]

“ผู้ใดปรารถนาการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และความเพริศแพ้วของมัน เราก็จะตอบแทนให้พวกเขาอย่างครบถ้วน ซึ่งการทำงานของพวกเขานี้ในโลกนี้เท่านั้น และพวกเขาจะไม่ถูกลดทอนในการทำงานนั้นแต่อย่างใด” (ฮุด: 15)

ท่านกล่าวอธิบายว่า อายะฮ์ดังกล่าวนี้ครอบคลุมคนหลายประเภทดังนี้

ประเภทที่หนึ่ง ผู้ที่ตั้งภาคีและ ผู้ปฏิเสธศรัทธาซึ่งปฏิบัติคุณงามความดีเพียงในโลกดุนยาเท่านั้น เช่น แจกจ่ายอาหาร ให้เกียรติเพื่อนบ้าน ทำดีต่อบุพการี บริจาคทาน และความดีอื่น ๆ อีกมากมาย โดยเขาจะไม่ได้รับผลตอบแทนใด ๆ ในอาคิเราะฮ์ เพราะความดีเหล่านั้นมิได้วางอยู่บนพื้นฐานของการศรัทธา แต่จะถูกนับอยู่ในกลุ่มคนที่อัลลอฮ์ตรัสถึงว่า

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ ﴾ [هود: ١٥]

“ผู้ใดปรารถนาการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และความเพริศแพร้วของ
มัน เราก็จะตอบแทนให้พวกเขาอย่างครบถ้วนซึ่งการงานของ
พวกเขาในโลกนี้เท่านั้น และพวกเขาจะไม่ถูกลิดรอนในการงาน
นั้นแต่อย่างใด” (ฮุด: 15)

ดังนั้น เมื่อผู้ปฏิเสธศรัทธา กระทำความดีใด ๆ เขาก็
อาจจะได้รับผลตอบแทนนี้ ในโลกดุนยา แต่จะไม่มีส่วนแบ่ง
ผลตอบแทนใด ๆ จากอัลลอฮฺ อีกริในอาคิเราะฮฺ เพราะเขาขาด
ความศรัทธา และความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์

ประเภทที่สอง ผู้ศรัทธาที่ปฏิบัติคุณงามความดี ที่เป็น
เรื่อง อาคิเราะฮฺ แต่เขามีได้กระทำเพื่ออัลลอฮฺ ทว่ากลับทำ
เพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยทางดุนยา ดังเช่นผู้ที่ทำหัจญ์และอุมเราะฮฺ
แทนผู้อื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนเป็นทรัพย์สินเงินทอง หรือ
ผู้ที่ศึกษาวิชาความรู้ศาสนา เพียงเพื่อต้องการตำแหน่งหน้าที่ใน
องค์กร คนเหล่านี้การงานของเขา ถือเป็นโมฆะ สูญเปล่าทั้งใน
ดุนยาและอาคิเราะฮฺ และยังเป็นการตั้งภาคีแบบเล็กอีกด้วย

ประเภทที่สาม ผู้ศรัทธาที่ปฏิบัติคุณงามความดีด้วย
ความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮฺ โดย มิได้ต้องการทรัพย์สิน หรือ

ผลตอบแทนใด ๆ ในดุนยา แต่ เขาหวังเพียง ให้พระองค์ ตอบ
แทนด้วยการทำให้เขาหายจากโรคร้ายไข้เจ็บ หรือปกป้องเขาให้
พ้นจากสายตาศาตราพิษยา (อัยนุ) และคุ้มครองเขาจากเหล่า
ศัตรู แน่نونว่าหากจุดประสงค์ของเขาต้องการเพียงสิ่งนี้ ย่อม
ถือเป็นความคิดที่เลวร้าย และอยู่ในกลุ่มที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّا لَهَا نُفُوفاً إِلَيْهِمْ أَعْمَلْنَا فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا
يُبْخَسُونَ ﴾ [هود: ١٥]

“ผู้ใดปรารถนาการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และความเฟริศแพ้วของมัน เราก็จะตอบแทนให้พวกเขาอย่างครบถ้วน ซึ่งการงานของพวกเขาในโลกนี้เท่านั้น และพวกเขาจะไม่ถูกลิดรอนในการงานนั้นแต่อย่างใด” (ฮุด: 15)

ทั้งนี้ มุสลิมผู้ศรัทธา นั้นควรที่จะหวังผลบุญในอาคิ
เราะฮ์ ซึ่งมีความสำคัญ เหนือสิ่งใดในดุนยา และจำเป็นที่เขา
จะต้อง มีปณิธานความมุ่งมั่นอันสูงส่ง ซึ่ง แน่نونว่าผู้ใด หวัง
ผลตอบแทนในอาคิเราะฮ์ อัลลอฮ์ ก็จะทำทรงให้ความช่วยเหลือ
และให้ความง่ายตายแก่เขาในโลกดุนยา ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۖ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ﴾ [الطلاق : ๒-๓]

“และผู้ใดยำเกรงอัลลอฮฺ พระองค์ก็จะทรงหาทางออกให้แก่เขา และจะทรงประทานปัจจัยยังชีพแก่เขา จากที่ที่เขาไม่ได้คาดคิด และผู้ใดมอบหมายแก่อัลลอฮฺ พระองค์ก็จะทรงเป็นผู้พอเพียงแก่เขา” (อัลญะลาละฮฺ: 2-3)

ประเภทที่สี่ ซึ่งร้ายแรงกว่าบุคคลทั้งสามประเภทข้างต้น คือผู้ที่กระทำความดีเพียงเพื่อไขว่คว้าผู้คน มิได้หวังผลบุญใด ๆ ในอาคิเราะฮฺ

จากนั้นท่านกล่าวว่า ยังเหลือบุคคลอีกประเภทหนึ่ง คือผู้ที่ปฏิบัติละหมาดห้าเวลา จ่ายซะกาต ถือศีลอด และทำหัจญ์เพื่ออัลลอฮฺ โดยหวังในผลบุญ อาคิเราะฮฺ แต่หลังจากนั้น เขากลับปฏิบัติความดีเพื่อหวังผลในดุนยาด้วย เช่นผู้ที่ได้ทำหัจญ์ที่เป็นฟิรฎุ โดยมีความบริสุทธิ์ เพื่ออัลลอฮฺ หลังจากนั้นเขาก็กลับไปทำอีกครั้ง เพื่อผลตอบแทนในดุนยา กรณีเช่นนี้ให้พิจารณาว่าเขาเน้นหนักในส่วนใดมากกว่า (ระหว่างส่วนที่ทำเพื่ออัลลอฮฺกับส่วนที่ทำเพื่อดุนยา) เขาก็จะได้รับการตอบแทน

ตามนั้น” (อัลอิสตินบาฏ หน้า 120-123 โดยอ้างจากพิศทุลมะญิด หน้า 437-441)

ชัยคุอับดุรเราะหฺมาน บิน สะอดียฺ ได้กล่าวถึงบุคคลประเภทที่สองข้างต้นว่า “เป็นผู้ที่ปฏิบัติคุณความดีเพียงเพื่อประโยชน์ในดunya เช่นผู้ที่ศึกษา หาความรู้ เพื่อหน้าที่การงาน หรือทำอุมเราะฮฺแทนคนอื่นเพียงเพื่อทรัพย์สิน เงินทอง เท่านั้น ทั้งนี้ ผู้ที่ปฏิบัติกิจการงานใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางดunya นั้น หากเป้าประสงค์ทั้งหมดของเขา เพียง เพื่อ สิ่งนี้ มิได้กระทำเพื่ออัลลอฮฺและผลบุญในโลก อาทิเราะฮฺเลย เขาก็จะไม่ได้รับการตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้นในอาคิเราะฮฺ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ไม่อาจเกิดขึ้นกับผู้ศรัทธาได้ เพราะผู้ศรัทธานั้นแม้ จะเป็นผู้มีระดับความศรัทธาน้อยเพียงใดก็ตาม ก็ยังหวังอยู่บ้างที่จะได้รับผลบุญจากอัลลอฮฺและการตอบแทนในโลกหน้า

ส่วนผู้ที่ ปฏิบัติทั้งเพื่อ อัลลอฮฺและเพื่อดunyaอย่างเท่าเทียมกันนั้น กรณีนี้หากเขาเป็น ผู้ศรัทธา ก็ถือว่า ความศรัทธาและความบริสุทธิ์ใจของเขานั้นมีความบกพร่อง การงานของเขาก็บกพร่องเช่นกัน เพราะขาดความบริสุทธิ์ใจที่สมบูรณ์

ส่วนผู้ที่ปฏิบัติความดีเพื่ออัลลอฮ์เพียง พระองค์เดียว ด้วยความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริง ในขณะที่เดียวกันเขาก็ รับค่าตอบแทนการทำงานของเขาเพื่อการดำรงชีพและดำรงศาสนาด้วย เช่น ผู้ที่รับเงินเดือน ค่าจ้างจากการทำงาน นักรบที่ ได้รับส่วนแบ่งหลังการทำศึกสงคราม หรือผลประโยชน์ จากวะกัฟ (การอุทิศทรัพย์สินเป็นสาธารณประโยชน์) ที่มอบให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติภารกิจเพื่อมัสยิด โรงเรียน หรืองานศาสนาอื่น ๆ กรณีเช่นนี้ผู้ที่รับค่าตอบแทนดังกล่าวไม่ถือว่าศรัทธาของเขามีความบกพร่องแต่ประการใด เพราะเขามีได้ทำเพื่อมุ่งหวังผลตอบแทนทางดุนยา แต่เขาทำเพื่อศาสนา และผลตอบแทนที่ได้รับ ก็เป็นเพียงปัจจัยที่ช่วยให้เขาดำรงศาสนาต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮ์จึงได้ทรงบัญญัติหลักศาสนาที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน เงินทองที่เป็นส่วนของผู้ที่รับหน้าที่ทางศาสนา หรือประกอบอาชีพที่เป็นประโยชน์ไว้เป็นส่วนสำคัญ เช่น ชะกาต ทรัพย์สินที่ได้จากการทำสงคราม และอื่น ๆ” (อัลเกาลู อัลสะดีด หน้า 187-189)

والحمد لله رب العالمين،

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.